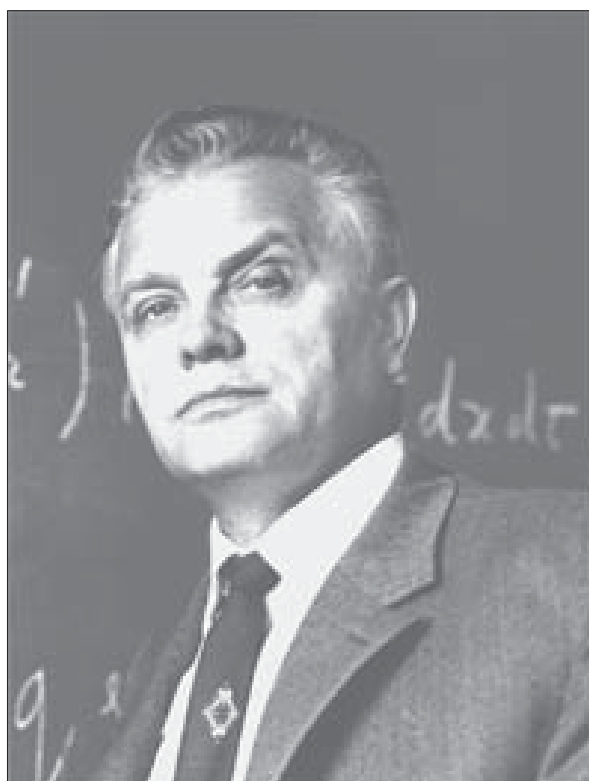

МІЦНІСТЬ ПЕРЕВІРЕНА ЧАСОМ

З нагоди 100-річчя від дня народження академіка Г.С. Писаренка

12 листопада 2010 р. у Великому конференц-залі НАН України відбулась ювілейна сесія Загальних зборів НАН України, присвячена 100-річчю від дня народження видатного українського вченого-механіка академіка НАН України Георгія Степановича Писаренка. Він створив наукову школу з міцності матеріалів та елементів конструкцій в екстремальних умовах, був засновником Інституту проблем міцності НАН України, який нині носить його ім'я.

Г.С. Писаренко — дослідник широкого профілю, який поряд із розвитком традиційних галузей механіки цілеспрямовано вдосконалював нові напрями в механіці твердого деформівного тіла, тісно пов'язуючи їх із запитам атомної енергетики, газотурбінобудування, авіаційної, ракетно-космічної техніки, суднобудування, хімічного машинобудування, криогенної техніки, будівництва магістральних трубопроводів, з використанням нових матеріалів для вивчення Світового океану.

Академік Г.С. Писаренко

Відкриваючи ювілейну сесію Загальних зборів, президент НАН України академік НАН України **Б.Є. Патон** зазначив, що багатогранність діяльності Георгія Степановича свідчить про масштабність його творчого мислення, високий інтелект, працьовитість. Борис Євгенович нагадав, що у вересні 2010 року в Інституті проблем міцності відбулась Міжнародна науково-технічна конференція «Міцність матеріалів і конструкцій», присвячена 100-річчю від дня народження Г.С. Писаренка, розвитку його ідей, науковим напрямам, які він започаткував.

З доповіддю про життя і творчу діяльність видатного вченого виступив директор Інституту проблем міцності ім. Г.С. Писаренка НАН України академік НАН України В.Т. Трощенко. Спогадами про Георгія Степановича поділились директор Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України академік НАН України В.В. Скороход, ректор Національного технічного університету України «КПІ» академік НАН України М.З. Згуровський, учень Г.С. Писаренка член-кореспондент НАН України А.Я. Красовський, син Г.С. Писаренка доктор фізико-математичних наук, професор В.Г. Писаренко. Учасники форуму з великим інтересом переглянули кінофільм «Планета Писаренко».

Підбиваючи підсумок ювілейної сесії, Б.Є. Патон підкреслив, що ідеї, задуми Георгія Степановича втілюють у життя його учні і колектив заснованого ним Інституту проблем міцності. На традиціях школи Г.С. Писаренка і сьогодні виховують нові покоління фахівців, які примножують науковий потенціал України.

МІЦНІСТЬ МАТЕРІАЛІВ У ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Доповідь на ювілейній сесії Загальних зборів академіка НАН України
В.Т. Троценка

Важко переоцінити внесок Георгія Степановича Писаренка у фундаментальну науку, розв'язання важливих прикладних завдань техніки, виховання наукових, інженерних кадрів. Коло наукових інтересів ученого було надзвичайно широким. Його творчий шлях почався з досліджень коливань неконсервативних механічних систем, де він отримав фундаментальні результати, які в подальшому розвивали його численні учні.

Розквіт наукового таланту Г.С. Писаренка відбувся у другій половині ХХ століття — це був час бурхливого розвитку нової техніки, насамперед у тих сферах промисловості, що забезпечували обороноздатність країни (ракетно-космічна, авіаційна, газотурбобудування, кораблебудування, атомна енергетика). Важливого значення набувало створення нових матеріалів, які можна експлуатувати в екстремальних умовах високих і низьких температур, впливу високотемпературних газових потоків, нейтронного опромінення, нестационарних теплових і силових впливів високої інтенсивності, швидких навантажень.

Поряд із дослідженням фізико-механічних властивостей цих матеріалів у різних умовах надзвичайно актуальним було розроблення критеріїв їхнього граничного стану, що враховують різноманітні чинники, які впливають на них під час експлуатації нової техніки. Такі критерії лягли в основу створення матеріалів з необхідними характеристиками і методів розрахунку міцності високонапружених конструкцій. Цей напрям у механіці твердого деформівного тіла започаткував Г.С. Писаренко, визначивши його як міцність в екстремальних умовах.

Г.С. Писаренко народився 12 листопада 1910 р. на Полтавщині. У 1931 р. вступив до Нижньоновгородського механіко-машинобудівного інституту, після закінчення якого працював інженером-конструктором на заводі «Красное Сормово». Навчаючися в аспірантурі Київського політехнічного інституту, з 1939 р. почав працювати в Інституті будівельної механіки АН УРСР (нині Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України).